

Posudek bakalářské práce Barbory Holubové
Porovnání nominalizačních procesů ve vědeckých a populárně naučných francouzských
textech pro vědní obor chemie
(Ústav románských studií, FF UK v Praze, 2011, 64 pp.)

Obsah. V teoretické části své práce autorka nejprve charakterizuje odborný styl a jeho místo mezi dalšími funkčními styly (část 2). Podrobně srovnává názory českých autorů (kteří vycházejí v zásadě z jediného modelu) s francouzskými pracemi o stylistice (jejichž pohledy jsou mnohem různorodější). V části 3 pak představuje nominální struktury a nominalizaci včetně jejich stylového potenciálu; explicitně přitom omezuje pole svého popisu na transformace směřující od slovesa k podstatnému jménu. Uvádí tři syntaktické struktury se stoupající mírou predikačního potenciálu: deverbativní substantiva, infinitiv a konstrukce s kategoriálním slovesem. Pro potřeby experimentální části se autorka rozhodla použít tříступňovou stylovou kategorizaci *text vědecký teoretický – prakticky odborný – populárně naučný*; každý styl je reprezentován 3 000 slovy. V části 4.3 jsou přehledně podány výsledky statistické analýzy nejprve pro jednotlivé styly, a dále pro jednotlivé sledované parametry.

Struktura a metodologie. Struktura práce vychází ze dvou relativně nezávislých problémů – stylistiky odborných textů (část 2) a nominalizačních procesů (část 3) –, které se v experimentální části 4 protínají. Pokud jde o teoretické uchopení odborného stylu, všímá si autorka nejprve české teorie funkčních stylů, a teprve potom uvádí pojetí vlastní francouzské stylistice; toto metodologické rozhodnutí může být překvapivé, ale v zásadě je lze hodnotit kladně. Na několika místech je český stylistický model (založený na oddělené kategorizaci stylů, útvarů a postupů) implicitně hodnocen jako užitečnější (viz např. str. 19). Není však jasné, proč výklad v části 2.1 začíná českou teorií a pak přechází k teoriím francouzským, zatímco v částech 2.2 a 2.3 je tomu naopak. Hypotéza většího zastoupení nominálních struktur v odborném textu zaznívá na str. 27, kupodivu v kapitole věnované populárně-naučnému stylu; také schéma G. Vignera na str. 28 by bylo vhodné umístit do jiné části textu. Část 4.2 (*Metoda syntaktické kvantitativní analýzy*) obsahuje jak popis zpracování materiálu, tak pracovní hypotézy – obojí by bylo vhodné oddělit. Pasáž *Z výsledků lze konstatovat, že...* na str. 50 je nevhodnou generalizací: větší podíl podstatných jmen je obecným jevem, který zdaleka není vlastní jen odbornému stylu; platnost zjištění by musela být podpořena srovnáním s jinými styly. Jinak jsou závěry v experimentální části v naprosté většině správné a přesvědčivé, bylo by ovšem vhodné poznamenat, že platí jen pro (dostí malý) zkoumaný vzorek. Použitá literatura je dostatečně obsáhlá a pro předmět zkoumání relevantní.

Formální a jazyková stránka. Práce má jasnou strukturu, avšak lze v ní narazit na nejedno přehlédnutí (str. 5: *kvantitativní*; str. 6: *přišlo mi zajímavé* (hovorový výraz); str. 6: *využitých* má být *využit svých*, str. 6: nejasná věta *... kde francouzští stylistici implicitně o termínem pojmenované vlastnosti mluví...*; str. 8: nevhodná kolokace *odborný stylový proces*; str. 10 a dále: mezi zkratkou *s.* a číslovkou (*s. 10* apod.) se píše mezera; str. 11: *utilisées* má být *utilisés*; str. 12: *totelement*; str. 12: *langue français*; str. 13: *toto tvrzením*; str. 15: *Adama podává*; str. 24: neúplná věta *Současná stylistika...*; str. 26: *aurkou*; str. 35: *laction*; str. 36: *chromatografie* má být *chromatographie*; str. 40 *conduir* má být *conduire*; str. 54: *vyprávěni*; chybějící čárka na str. 6, 16, 17, 22, 25, 33, 41; čárka navíc na str. 6, 26, 48). Jako čtenář jsem ocenil shrnutí uváděná na konci některých oddílů, která usnadňují orientaci v textu.

Konkrétní připomínky k textu a náměty k obhajobě:

- Str. 32: *Probrat všechny syntaktické varianty... je téma rozsáhlých monografií. Úkolem této podkapitoly bude tudíž popis charakteristických nominalizačních procesů odborných komunikátů.* – Jsou představitelné jiné nominalizační procesy kromě těch, které byly nalezeny v analyzovaných odborných textech?
- Str. 33: *Calculatrice* nelze považovat za dějové substantivum.
- Str. 37: Výklad o deverbativních substantivech zahrnuje i jména činitelská, jména nástrojů apod., což je diskutabilní. Jakými argumenty lze toto metodologické rozhodnutí podpořit?
- Str. 47: Co je míněno „deverbativními podstatnými jmény vyjadřujícími sloučeniny“?
- Str. 52: ... *styl praktický odborný vykazuje nejvyšší podíl neurčitých tvarů slovesných, což... je způsobeno častějším užíváním pasivních... konstrukcí.* – Jak ovlivňují pasivní konstrukce počítání určitých/neurčitých tvarů slovesných?

Závěr. Předložený text dostatečně naplňuje všechny požadavky kladené na bakalářskou práci (vymezení tématu, jeho soustavné zpracování, vhodná metodologie). Lingvistickou analýzou chemických textů autorka propojila oba své studijní obory; do lingvistického zkoumání pak zahrnula jednak stylistickou problematiku, jednak syntax. Ačkoli validita výsledků není velká (zejména vzhledem k malému vzorku textů), jejich struktura umožnila dojít k zajímavým pozorováním. Z těchto důvodů práci doporučuji k obhajobě a v zásadě navrhuji klasifikaci známkou *výborně*.

20. června 2011, Tomáš Duběda